

TE TOA TAKITINI

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

Te Utu mo te Pepa 6/6 i te tau.

Me penei nga reta "*Te Toa Takitini*," Box 300, Hastings.

2

TE TOA TAKITINI. Hepetema 1, 1923

NGA KURA MAORI.

Na A. T. Ngata, M.A., M.P.

KO enei pitopito korero he mea tango mai i te ripoata a te Minita mo nga Kura, i whakatakotoria ki te aroaro o te Paremata i te 13 o nga ra o Akuhata nei. E whakaatu ana i te ahua o nga kura kei reira nei nga tamariki o te iwi Maori e whakaako na ana i nga ra mutunga o te tau ka taha nei.

Ko te maha o nga kura Maori (village schools) 127: e iwa nga kura mihana: tekau nga kareti penei i Te Aute me Hukarere. Ko te maha o nga kura Kawanatanga (public schools) i uru ai he tamariki Maori e 643. Ko te maha o nga tamariki Maori i haere ki enei kura i te tau ka taha nei, koia tenei:—

Ki nga Kura Maori (village schools)	..	5,347
„ Kura Mihana		363
„ Kareti		413
„ Kura Kawanatanga (public schools)		5,917

12,040

Kei waho atu i enei nga tamariki Maori kei nga Kareti pakeha, kei nga High Schools. Tokotoru i nga Kareti Nunui (University): no tenei tau ka toko-ono ratau.

Ko te kupu nui o taua ripoata, ko te mihi ki te ora o te iwi Maori: ko te tohu tenei e tata ana ki te 700 te nukunga ake o nga tamariki Maori i haere ki te kura i te tau 1922 ki runga ake i o te tau 1921. Ko tetahi kupu nui ko tenei kua kitea kaore i rite te kaha o nga tamariki Maori e haere ana ki nga Kura Kawanatanga ki nga tamariki i haere ki nga Kura Maori, i ata wehea nei mo nga tamariki Maori. Kaore e tino arotia ana e nga mahita o nga Kura Kawanatanga nga tamariki Maori, e parea ake ana ki tahaki. Engari i nga Kura Maori e tapatahi ana te whakaaro o nga mahita ki te whakaako i te reo pakeha, ki te ata titiro hoki i te hinengaro Maori me nga huarahi e tomo atu ai ki roto te maramatanga ki nga whaka-akoranga o te taha pakeha.

Ko te mea miharo ia ko te ata tutuki o te kupu nei na, he tokomaha i karangatia, he torutoru i kowhiria. O te tekau-marua mano nei tokoono ano kei nga Kareti Nunui o te pakeha: e wha rau ano kei nga kareti i raro iho, kei Te Aute nei, kei enei momo Kareti. Kaore he taimaiti i nga Kura Mahi paamu i tenei motu, i tawahi ranei. Kotahi ano hei nga Kareti ako